

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28 Fylke: Nordland
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Bindal
 Emne: **Drikk til maten til kvardags** Bygdelag: Vassbygda.
 Oppskr. av: **Ingvald Wærstad** Gard: Telebu
 (adresse): **Lande.** G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. **Litt.**

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Martinus Olsen ,plassmann f. 1867

SVAR

Mjølke .

1. Mindre bruk av mjølke no . Det er elles lite mjølke i bygda ,serleg på vintertid . Skogsfolk kjøper mykje boksmelke .

2. Ja.

3. Bleng vert nytta serleg i høyonna . Surmjølke og vatn eller saup ~~XX~~ og vatn .

4. Har ikkje fått sikre opplysninger om øl brukt som kvardagsdrykk. M.O. nevner at Helmer Sivertsen på Øverås i Velfjord bruka øl til slåttefolka.

Øl av einlåg humle og sirup vart bruka til julehelga.

Laga ein anker . Det har ikkje vert brygga heimebrygga øl her sidan jeg kom hit 11923 , så vitt jeg vet. På Wærstad i Holla var det brukelig å laga juleøl kring 1914.

Kaffi.

5. M.O. meiner kaffi kom i bruk kring 1850. Far til M.O. snakka om at fyrste gong han såg kaffi verta moli var i 1840 på Vassås prestegard . Elles var det mykje erstatningskaffi . Dei nytta mykje rugmjøl . Dei laga til stenger av rugmjøldelig ,kappa opp i høvelegebitar og brende . Kunne og bruka brende ertter . Sikori vart og bruka . Første gang jeg så sikori var i 1917

2.

i Nesna. Det var fest på ungdomshuset og dei skulle koke kaffi . Jeg passet da på å legge en bra sikoribit i kjelen ,men husker ikke nu hvordan kaffen smakte. Nu er bruken av kaffi svært vanleg . Riktignok kan det nok være så svak kaffi at en helst ville kalle det søl. Likevel er det mange som klager over at det blir for liten kaffirasjon .

6. I 1870 - 80 meiner M.O. at kaffien vart vanleg kvardagsdrykk .

7. Vanlegvis 3 gonger .

8. Ein kokar opp vatnet ,maler kaffi og har i kjelen .

Aa trakte kaffi brukar vistnok ingen her i bygda.

Salt i kaffien vart vistnok brukt av folk før . ikkje no. Klåreskinn trur eg ikje er brukeleg .

Enkelte kjerringer kan vel bruke å spå i kaffien , men det er ikkje mange .

9. Før bruka ein toppsukker ,seinare raffinade (tabletter . Under krigen då det kunne vera lite raffinade nytta ein farin(strosukker) . Enkelte prøvde å koke det til kaffisukker .

10. Vanleg å bruke fløyte . Jeg sluttet(etter et lite kurs på Falstad) i 1942 med å bruke fløte i kaffien . Kvit geitost i kaffien er det flere som bruker når de skal ha riktig fin kaffi .

11. Te er lite brukt .

12. I 1864 hadde Jakob Jansen i Velfjord det slik at gardsguten fekk ein dram på fastande hjarta om morgonen .

Ein har enno uttrykka :rakardram og slaktardram .

Elles har det vori uskikk med brennevin på festar .

13. Øl ,selters og brus er ikkje kvardagsdrykk . Øl kan verta kjøpt til serlege tilstelningar . Det er

i det heile lite brukt .her .

Telebu 5.jan. 1951 .

5574